

12
173

Nr akt II k.p.s. 469/45

Protokół przesłuchania świadka.

Dnia 6 listopada 1945 r. w Warsze

Sędzia Śledczy 0 rejonu Sądu Okręgowego w Warszawie z siedzibą

w Warszawie Sąd Grodzki w _____, Oddział _____

w osobie Sędziego Mulachwa

z udziałem Protokółanta _____

w obecności stron _____

przesłuchał niżej wymienionego w charakterze świadka — bez przysięgi. ¹⁾ —

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania i o treści art. 107 k.p.k. — oraz o znaczeniu przysięgi, Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art. 109 k.p.k. poczem ¹⁾ świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Stanisław Pięgat

Wiek nr. 26. 9. 1891 r.

Imiona rodziców Józef i Maria

Miejsce zamieszkania Warszawa, ul. Widozka, 30

Zajęcie stanowisko zastępcy furzyńskiego w Warszawie Szymon St. ul.

Wyznanie ryzyko katolickie

Karalność nie karany

Stosunek do stron _____ całkowicie 19 ²⁾

W dniu 26 grudnia 1945 r. do Komisariatu Policji w Warszawie, znajdującego się przy tej samej ulicy, co i mój zakład (na rogu ul. Rubinowej i Widozkiej) w Warszawie; polski policjant Rzewadowski (z posterunku policji w Warszawie) wraz z 20 żołnierzami niemieckimi, celem zsygnalizowania i zatrzymania członków przemyśleń w tej komisarni dwóch pracowników w sali w której handlował Szbeca (zamieszkałego we wsi Zastów, gm. Warsaw) oraz Przemysła. Zatrzymali mnie wraz z Rzewadowskim do Komisarni tej komisarni i zaryzykowali Szbeca i Przemysła oskarżenia dokumentów. Ci zaś uzyskali zaswiadek dokumentów broni i oddali kilka strzał do łeb żołnierzy. Jedną z łeb żołnierzy został zabity na miejscu, drugi ciężko ranny i wózków

Imię, Dni, Pr. W. W. w. Białymostka 27. 130-288

¹⁾ Zbędne wyrazy druku należy przekreślić.
²⁾ W tym miejscu wpisać należy odpowiedź, jakiej udzielił świadek, po uprzedzeniu go o prawie odmówienia zeznań (art. 104 k.p.k.). całkowicie 19

M. S. Nr 8 k.p.k. — IV, 1938
Protokół sądowy przesłuchania świadka Przemysła z komisariatu i uwięziony za domem.

Dżek i Pranita niechali. O państwie, o tym, co się dzieje, oni nie wiedzieli.
 Ten Perwadorai (imię nie znam), którego znamy z
 linii. Ten Perwadorai mówi, że Dżek i Pranita nie li-
 kują siebie, są jakiegoś rodzaju, do czegoś w Oksfordzie
 w drodze, zabójstwa pełniejszego policjanta i w tym czasie
 było doświadczenie i handlowo jak nieśmiało. To wszystko z tym
 jest bliżej, otrzymał informacje, że Dżek i Pranita przybyli do
 i przybył w samolocie Barrowa. Stąd nie mieliśmy
 tam informacji, celem zabójstwa jak handlowo.

Ostatecznie 19³⁰ - 20³⁰ (cały dzień) przybył na ulicę przed
 o tym, że przybył z domu (cały na ulicę nie wychodził),
 na ulicę, gdzie schodziła z dworca, aby nie przybył do
 miasta. O godzinie 23 weszli do mego mieszkania, nie mieli
 zrobili u mnie w mieszkaniu (nie miałem tam przy sobie
 i w czasie, ponieważ byli. Sprawy nie analizowali i wyszli.
 Potem 23³⁰ cała grupa 10 30 przybył do
 mego mieszkania. Gdy przybył, to chcieli odebrać z niego
 wszelkie rzeczy, jakie w posiadaniu. Wtedy mi się udało
 do pracy, gdzie na igłach zapaliliśmy lampy. Zrobili poszukiwanie
 mnie więcej, szczególnie, ale nie mi udało. Następnie zaczęli
 z ubrań, przybrałem (u mnie wtedy nie było) użył
 kilka rzeczy, oraz zaprowadził do domu Barrowa - imię nie
 nie pamiętam. Został on w domu 19³⁰; wtedy na podwórku, gdzie
 mieszkał, stał pod oknami. Następnie prowadzili całą
 grupę z mieszkania, po czym na piętrze domu, i w tym
 razem doprowadzili do tego, żeby wszyscy weszli do
 mieszkania nas pod miękko. Star Tom doprowadził
 całą grupę, po pierwszym zaś czasie wyjazdach zaprowadzili
 wprowadzili do tunelu, gdzie znowu ustawili nas pod miękko.

Po pierwszym czasie wprowadzono nas do tunelu i wprowadzono
 w ulicę 2³⁰ popołudnia - Aina, gdzie staliśmy na ulicy, obserwowaliśmy
 komendantury Niemców; głośno mówili. Mieszkał z
 ona w domu #3 na ul. 2 Popołudnia w Aina.
 J. Pregat.

data tam grupa Polaków - może ze 200 osób. Byli pod 13
 strażą żołnierzy niemieckich. Był wtedy mroź, ze 20°. 2 tygodnie
 zabierano po 3 osoby i wprowadzano do komendatury. Ja zaprowadziłem
 3 w ostatniej trójce, tam się czekało bardzo długo. Nie pamiętam ⁽¹⁷⁾ ~~imion~~
 ile czasu upłyło zanim wprowadzono mnie do komendatury.
 Gdy wprowadzono mnie wraz z 2 innymi do komendatury,
 to zobaczyłem w foajju kilkunastu oficerów, podoficerów i żołnierzy.
 Byli z nich niemieccy, byli też Polacy. Byli wśród nich oficerowie komendatury
 oraz gestapowcy. Był tam również komendant garnizonu w Aninie
 Jan Moinon mi, narwiszko jego brat Stephan cy Stephen.
 Miał mnie oficer gestapowiec, obij bardzo dobrze mówić po polsku.
 Zaprowadził mnie, ile miał lat, oraz jaźmi się zapytał, jaźmi
 jestem wyznania, o cię i narwiszko. Był o nie mnie nie pytał.
 Wyrozumiałem, że zaprowadził mnie tam, cy jestem Polakiem. Ja co
 odpowiedziałem, że narwiszko. Był o nie mnie nie pytał i sądził mi
 wytrę. Następnie, że do komendatury wchodziło się po kilku
 stopniach na górze. Oboi, gdy się wchodziło do komendatury, to istnieją
 ustawieni po obu stronach przejścia na górze i na schodach nie mogli
 wchodzić, tak miał - bardzo Polacy wychodzący z komendatury -
 byli jacyś, przynajmniej i sądzili, że dwuatom te rzeczy jaźmi
 wiedziałem do komendatury, to też, gdy mi narwiszko wpył z komendatury
 byłam przygotowany już na to, że, i ja też był i wobec tego staratem
 z moimi przyjacielami przedostać się przez ten szpał i skierować na
 podwórko. Jednakże jaźmi istnieją zdziwił uderzył mnie pistolet w rękę,
 tam się rozciągnęli wargi. Na stopniach górze był mój, tam się
 rozciągnęli z i byli strażnicy. Był system z na podwórku do grupy
 strażniczych ludzi. Tam siedział jaźmi dostrzegłem od jaźmi istnieją
 palną, jaźmi plece, to on uważał, że nie tam strażniczym, jaźmi było.
 Stałem w tej grupie - było tam około 100 ludzi. Całkowicie
 wczekałem i nim zaczął podbiegać. Nie widziałem tam restauratora
 Baranowskiego. W ciągu tej sekcji, niestety nie pamiętam ~~imion~~ istnieją
 zaczęli celować do nas, tam się zdziwiłem, że też nas
 ostrzeliwali.

kwi, wiesz po jodzie nie taakie oswiadczenie 2 komendantow
 wyprzed, jak mowili mi "majot" i 2 inni podoficer (widzialem to
 to pewo samo komendantow padato niotto) i wtedy pascyrowo
 oficer przystal nas po nie miernu, czego nie rozumialem, to tego
 jezyna nie ractem, nastypnie nas podoficer - powiedzial po polsku,
 si, za rabicie 2ch istniecy, nie miedkich, jistekie wazny, naradzi
 na niere? Powinno 2 tego tuncu, w oblozku stalem - niechly
 z stony - 2 przety o znicoy wyszed, bo jistekie niwini, nady
 zony i dzieci. Oficer na to nie nie odpowiedzial i powrocil do
 komendantow. Bezpośrednio po fm - odliczono 2 naszy grupy to
 erob, zaprowadzalem z w pierwszym kierunku ranem 2 bezczynnikiem
 oficeri nas istnieke, wyprawadili na 2° pagurek i pewo krad
 wprowadzili nas na naj ulie podokonej i Rubinowej, gdzie zaf-
 mano nas, oswietlone reflektorem samochodu z samowoz
 Barreraba. Zamowilem wtedy, ze w domoch samowoz wisi Barreraba
 powieszony na dachie galezowym. Po 5 minutach wprowadzili
 nas dalej, wprowadzili nas do placu niezabudowanego, tego na oblozku
 obecnie jst kopy. Tamu ustanowiono nas szeregiem, naradzi zapy-
 tane i naleznosc. Bezczynnik stas obca mnie. Posignaliny si
 z nim i zapytaly odumawia modlitoy. Na dwore byd woinow
 ciemno. Oswietlono nas latarnia² samochodu. Gdy w pierwszym momencie
 portynalem stary i narobinu narzynowes i zobaczytem, ze naj
 sarnad bezczynnik pada napred, upadtem i ja twarz na ziemi
 portynatem z obu stron ryzynie. Po chwili rozperkowatem z
 glabiej powietrze - ze nie umnie nie boli. Nic ryzynie z jidac, i
 dalej zpacznie. Po chwili portynatem, si obis idnie, i portynatem
 pojedyncze stary. Rozperkowatem z, ze ktos idnie i dobiya stary
 rany. Widzialem cetero oca, jak donied do lewego obca
 poniecit latarnia i oddal stary. Pewo sarnad, jenne w fm momencie
 ryzit. Ja nawet nie doznatem p3 fm stalo. Gdy zblizyl z
 do mnie, oswietlit mnie i zagledal mi w twarz - to ja przestalem
 oddychac. Zagledal on mnie, jak mi z wzdato, bardzo dlugo,
 zdri zagledal z rziynych stron. Potem oddalil z i odejrat mysz

S Pregat

zgrada - wie aerycia. Pau jednan w fm momencie zni nie zif. ~~14~~
 do niep ten Niemiec nie strelał. Wracajac od niep - ten nie miec - ~~15~~
 anowu zblizyt z do mnie, znnow osmiellit mnie i znnow ogledat, cz 175,
 z; nie uwiad. Dzieltem jidzaca nieruekomo. Nadumimam, ze w fm
 momencie, siedy nas wynowadilano na ten plac, to jini byta znowadilona
 nastepna dzielnicta, i ona takie sluzata niedaleko od nas. Stynatem, ze
 nastepnie strzelano z sarabinu manynowep do nich. I my i ovi -
 alqueli z; - twasq zwoćeni w airunau zastosa. Co silan minut -
 stynatem naji sarabinu manynowep, jenujdy zas serpani - pojedynue
 straf. Pau twato clyka ze 2 jediny. Dzieltem pui ten cas nie
 ruszajze zj. Gdy jini puelali strelał, gdy zastanawitem z; w nam dali; rebi -
 w pewym momencie - postynatem, ze matary samoboda sapuzerane z; -
 onas, ze jik jais rube - chiney chodq - zwotyq z;. Poinie; postynatem, ze
 samoboda odjedrapp. Gdy upetnie usichto, po pewnej chwili -
 ostrzanie nymyitem glows i, sdy pasonatem z;, ze Niemiec niema
 w poblizu - w pewnej chwili wnoocytem i odram adwocitem z; w niestan
 w atyja popruduo at sarabiu manynow. Zabrajtem, ze Niemiec
 na placu niema. Zauwajtem flus w poblizu zwiada Dolana Oletawa
 Lermana, zaw. B ul. Btykitnej we wlatrya domu. Pui demidwitem z;
 jolmij, ad niep i ad mezo zwiada Strojewskego (samie nactep w fm i
 domu, co i ja) Feliksa, Nidmij darowali zycie ostatnie; a partji
 mianymch na miere; dzielnicta, jebajze im do j. 12 dnia 24. 12. 39.
 jastowoi norstulaurch, pod prosly - imierci. o ile teq we usaraya
 fermitie nie zochig. Lermanu ponidwot mi wtedy - „uciekaj pan
 jidzao, wie abryitem mo; rapelera i chytkiem wjadtem jebijtem
 w stroj; mezo domu, leu wredtem nie do nibie, flus do zwiada -
 Lermanego bajera (zostat on poinie; pui Niemiec; zabraw; do
 ghilla i tam miat zycie). Rozgnatem z; u niep troch; - do niestan
 poadumiarane palee, bo dzieltem dlop nieruekomo na matric.
 Poinie; rdatem z; do domu, sed ndatem z; do wlatrya Rowickiego
 kasi mubra, aby z; ucyt u niep. Pnuocowatem u niep i uakropo

dnia o godzinie 12 w postudni wyjeżdżam do wozary ulepsz,
 i o poranku przy siłku dui y dwa godzinie, tego już nie
 pamiętam - nie pamiętam w Bratowej, poszedłem wójeckim do domu.
 Rozstrzelanych pogrzebano na tym się płacze, licząc groby.
 Zdziwi mi się, że było tam 111 grobów, lecz nie jestem pewny, że liczył
 by dostadnie podaje, może się myli, może w rzeczywistości było nieco
 mniej. W maju 1940r. rozstrzelanych pochowano i zwłoki
 przewieziono cypriem do wozary, cypriem zaś pochowano na
 cmentarzu przy placu na Glinkach. Zdziwi mi się, że tam po-
 chowano całe 70 z rozstrzelanych.

Z tej sprawy o stryż szesnastu powozu - natomiast z
 ławie kerylnie - nie pamiętam ~~Wojciecha~~ ^{zdyż} ~~Wojciecha~~ ^{Wojciecha} ~~Wojciecha~~ ^{Wojciecha}
 Wasilewski, stryż niemał i obywatel w swoim domu - tu nota
 słabawa by prezydium kerylnym, na jego kerylnym i szostwym.
 On został cypriem w czasie rozstrzelania. Nie znam cypriem,
 jak mu udało się uciec, która tego Wasilewskiego na kerylnym
 w tym domu jego. On z żoną nie żyje. Zgynął, że również -
 udało się uciec w czasie tego rozstrzelania - Gawrynowicz

(imię jego nie znam), nie pamiętam jak zbył się z tam.
 Zarządca, że, gdy wójeckim z wozary - mały, więcej całe
 w dniu 1940r. do wozary i znów znów znów pracował
 w swoim zakładzie, to mały, więcej po godzinie cypriem mały,
 polny polowy, że Niemcy kerylnym Glink, stryż ocenił
 jedyną sprawę w dniu 24. 12. 1941. Wówczas znów uciec
 do wozary, stryż magwatem z przy 2 miżem, poszedłem wójeckim
 z powrotem do domu, gdy z domowicem, że ten plutek cypriem
 zardzewiał y szostwym - wyjechał z wozary. Odjechał.

Nadziamski: zdyż z "miżem", z "szostwym" - "tak", "wazary".
 Wozary: z "miżem" i "szostwym".

Sędzia Główny Siedzi

Utach Stanistaro Pręga

19
180

Protokół oględzin

Wznowa dnia 6 listopada 1945. Sędzia okręgowy Sędzią rejonu
 Sędzi Okręgowego w Warszawie Liutaly przybył - celem wykonania
 wniosku Prokuratora Sędu Okręgowego w Warszawie z d. 17. 9. 1945. So. 4-2-
45- o g. 14 do siedziby Naczelny Sąd, gdzie dokonat oględzin terenów,
 na których odbyła się impreza Polaków w d. 24. 12. 1939. Sąd, w którym
 mieściła się kawiarnia Warszawa oraz miejsce (nad wejściem do restauracji)
 gdzie został powieszony przez Niemców w d. 24. 12. 1939 - Wawerak, jak
 również miejsce straceń - zostały wskazywane przez in. Piękala.
 W locu oględzin został sporządzony szkic sytuacyjny, który dotyczy
 zatacznik do niniejszego protokołu.
 "K. P" - mapy - pomimo zostały ufaadowany w r. 1945 przez woj. do Polonii -
 o czym znadany napis na tym mapie.
 W momencie dokonania oględzin - zadanych pokazano w fabryce niejaka
straceń - tych, które były w r. 1939 w momencie związanej - nie skrzynki,
 według informacji - in. Piękala, zostały one umieszczone - po r. 1939.
Nadpisano: "w obecności in. Stanisława Piękala".

Sędzia Okręgowy Sędzią Liutaly

Biuro i Archiwizacji

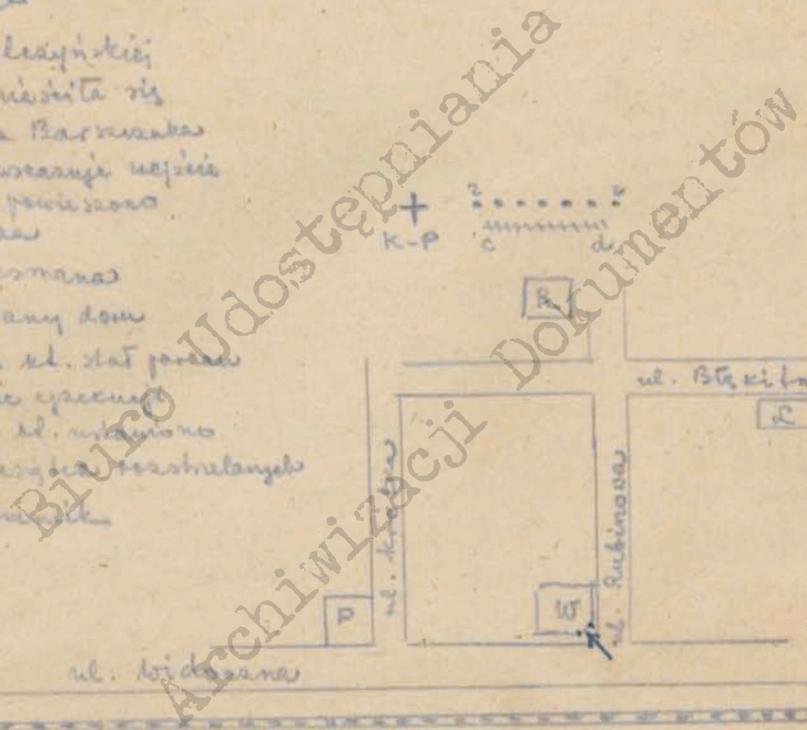
Szczegółowy

20

19

181

- P - dom w st. miasteczka w Piszczaku
- W - dom wilejskiej w st. miasteczka na kamienicy Baranowskiej strona wschodnia naprzeciwko ul. powiatowa domowa
- L - dom Lesmana
- R - zniszczony dom
- C - dom w st. stat. parowozowni w momencie opuszczenia
- Z - dom w st. miasteczka na ul. Krasnowolskiej
- K - dom - parowozownia

Tędy kolejni

Sędzia Okręgowy Śledczy

[Signature]

poswiadczenie odbioru.